

NEW YORK TIMES
BESTSELERIS NR. 1

MER- GINA TRAU- KINĖ

PAULA
HAWKINS

baltos lankos

ŽIŪRĖKITE
FILMĄ KINO
TEATRUOSE

PAULA HAWKINS

MIER-
GINA
TRAU-
KINY

Iš anglų kalbos vertė Anita Kapočiūtė

baltos lankos

Skriu Kate

Ji palaidota po sidabriniu beržu, netoli senojo geležinkelio, jos kapą ženklina iš akmenų sukrauta piramidė. Ar veikiau – tik nedidelė akmenų krūvelė. Nenorėjau, kad jos amžinojo poilsio vieta pernelyg trauktų kieno nors akį, bet palikti visai nepaženklintos, be jokio atminimo, irgi negalėjau. Ten ji ramiai miegos, niekieno netrikdoma, tyloje, drumsčiamoje tik paukščių giesmių ir pravažiuojančių traukinių dundėjimo.

Galvoje sukasi eilutės iš vaikiškos dainelės apie šarkas. Viena – liūdesio tik lauk, dvi – daug džiaugsmo skirta tau, trys – mergaitei skirtos bus... Trys – mergaitei skirtos bus. Čia ir įstringu. Nebeprišimenu, kaip toliau. Galva išsipūtusi nuo garų, burnoje kliuksi kraujas. Trys – mergaitei skirtos bus. Girdžiu šarkų klegesį, jos juokiasi, šaiposi iš manęs, nesiliaujantis triukšmingas čerškimas. Žinia. Bloga žinia. Dabar jau matau jas, juodas dėmes saulės nutviekstame fone. Ne paukščiai, kažkas kita. Kažkas ateina. Kažkas prabyla, kreipiasi į mane. Tik pažiūrėk. Žiūrėk, ką privertei mane padaryti.

Reičelė

2013 liepos 5, penktadienis

Rytas

Prie geležinkelio bėgių kūpso krūvelė drabužių. Sumaigytas šviesiai mėlyno audeklo rūbas, gal marškiniai, ir dar kažkas murzinai baltas. Gal tik gniutulas skarmalų, atsiritęs čionai, kam nors nemačiomis iškračius maišą šiukšlių varganame miškelyje, užžėlusiam pylimo keterą. O gal drabužius paliko geležinkelio darbininkai, prižiūrintys šį bėgių ruožą, – čia juos išvysi gana dažnai. O gal tai ir kas nors kita. Mama sakydavo, kad mano vaizduotė pernelyg laki, tą pat sakydavo ir Tomas. Nieko negaliu sau padaryti: pamatau tuos numestus skudurus, purvinus marškinėlius ar vienišą batelį ir nebegaliu galvoti apie nieką kita, tik apie antrąjį batelį, ir apie kojas, andai apautas jais.

Traukinys krūpteli, trūkteli, sudžeržgia ir vėl pajuda iš vietos, drabužių krūvelė dingsta iš akių, ir mes vėl kapstomės Londono link tokiu greičiu, kad vargiai pralenktume žmogų, bėgantį ristele. Kažkas man už nugaros sudirgęs tik bejėgiškai atsidūsta: lėtasis traukinys, išvykstantis iš Ašberio į Justoną 8.04, gali virsti per sunkiu kantrybės išbandymu net ir visko mačiusiam keleiviui, kasdien važinėjančiam į darbą ir atgal. Numatyta kelionės trukmė – penkiasdešimt keturios minutės, bet į jas sutilpti pavyksta retai: šis geležinkelio ruožas – senas

kaip pasaulis, apiręs, nuolat kamuojamas signalizacijos problemų ir niekad nesibaigiančių remonto darbų.

Traukinys šliaužia pirmyn, tirtėdamas slenka pro sandėlius ir vandens bokštus, tiltelius ir depus, pro kuklius Viktorijos laikų namus, atsukusius bėgiams užpakalinę pusę.

Atrėmusi galvą į vagono langą, stebiu pro šalį slenkančius namus lyg kokia ant judančios platformos įtaisyta kino kamera. Taip, kaip juos matau aš, kiti nemato, tikriausiai tokiu kampe jų nemato netgi savininkai. Dukart per dieną man švysteli galimybė pažvelgti į kitų gyvenimus, tegul tiktai akimirksnį. Nepažįstamų žmonių, saugiai leidžiančių laiką namie, reginys mane keistai guodžia.

Suskamba kažkieno telefonas – čia visai netinkama linksmas ir džiugi melodija. Savininkas neskuba atsiliepti, dainelė tilindžiuoja aplinkui ir niekaip nenutyla. Jaučiu, kaip kiti kasdieniai traukinio keleiviai bruzda savo vietose, šnarina laikraščius, minko nešiojamųjų kompiuterių klavišus. Traukinys krūpteli ir pasvyra, įveikdamas posūkį, ir tuojau ima lėtėti – priekyje žybsi raudonas semaforo signalas. Stengiuosi nė nepakelti galvos, mėginu skaityti nemokamą laikraštį, kurį man įbruko dar stotyje, bet žodžiai liejasi, akis už nieko neužkliūva, niekas neprikausto dėmesio. Mintyse vis dar regiu tą krūvelę skarmalų šalia bėgių, kažkieno numestus drabužius.

Vakaras

Džino su toniku kokteilis šnypšdamas veržiasi per angos kraštą, aš keliu skardinę prie lūpų, gurkšteliu. Aitrus, šaltas, skoniu primenantis mano pirmąsias atostogas su Tomu 2005-aisiais, žvejų kaimelyje Baskijos pajūryje. Rytas mes nuplaukdavome pusmylį iki mažytės salelės įlankoje, ten mylėdavomės

slaptuose atokiuose paplūdimiuose, popietėmis sėdėdavome bare, gerdavome stiprų, karstelėjusį džiną su toniku ir stebėdavome spiečius chaotiško paplūdimio futbolo žaidėjų, gal po dvidešimt penkis vienoje komandoje, per atoslūgį gainiojančių kamuolį drėgname smėlyje.

Sriūbteliu dar vieną gurkšnį ir dar vieną, skardinė jau pustuštė, bet nieko baisaus: plastikiniame maišelyje prie kojų turiu dar tris. Penktadienis, tad galiu sau gurkšnoti traukinyje nežnaiboma kaltės jausmo. Ačiū Dievui, penktadienis. Linksmybės tik prasideda.

Savaitgalis bus puikus, bent taip mums žadama. Saulutė žeme ridinėsis, danguj – nė debesėlio. Anais laikais galbūt būtume nuvažiavę į Korli Vudą su iškylos užkandžiais popieriniuose maišeliuose ir visą dieną gurkšnoję vyną, drybsodami ant pakloto, nutaškyto mirguliuojančiomis šviesos ir šešėlių dėmėmis. Arba būtume pasikvietę draugų ir kieme čirškinę kepsnius ant grotelių. Arba būtume patraukę į „Rožę“, įsitaisę alaus sode, o paskui, popietei slenkant vakarop, įraudę nuo saulės ir alkoholio, susikibę už parankių parsverdėtume namo ir sumigtume ant sofos.

Saulutė žeme ritinėsis, danguj – nė debesėlio, ir nėra su kuo smagiai leisti laiką, nėra ir ką veikti. Gyvenant taip, kaip dabar gyvenu aš, visada sunkiau vasarą, kai dienos ilgos ir šitiek šviesos, taip maža sutemų, kuriomis galėtum prisidengti, kai niekas nerūgsta namuose, kai visi zuja aplinkui tokie pasibaisėtinai, agresyviai laimingi. Tai sekina ir negalėdamas prie jų prisidėti jautiesi išties bjauriai.

Savaitgalis tįsta priešais mane – tuščios keturiasdešimt aštuonios valandos, kurias reikės kuo nors užpildyti. Vėl pakeliu skardinę prie lūpų, bet joje nebelikę nė lašo.

2013 liepos 8, pirmadienis

Rytas

Vėl sėdžiu aštuntos valandos traukinyje – kokia atgaja. Tiesa, nepasakyčiau, kad laikiu nesulaukiu, kada vėl atsidursiu Londone pradėti naujos savaitės – iš tikrųjų labai nė nesiveržiu į Londoną. Noriu tiktai patogiai prasmegti minkštoje, sudubusioje, veliūru aptrauktoje sėdynėje, jausti pro langą srūvančios saulėkaitos šilumą, mėgautis vagono siūbavimu ir raminančiu ritmingu ratų trinksėjimu bėgiais. Niekur kitur ir nenorėčiau būti, tik čia, ir dairytis į pagelžkelės namus.

Daugmaž pusiaukelėje šiame geležinkelio ruože riogso sugedęs semaforas. Ar bent jau aš manau, kad jis veikiausiai sugedęs, mat mus beveik visada pasitinka raudonas signalas. Bemaž kasdien ten ir sustojame, kartais – vos kelioms sekundėms, o kartais prastovime bent kelias minutes. Jeigu sėdžiu vagonė „D“, o jame aš paprastai ir sėdžiu, ir jei traukinys sustoja prie raudono semaforo signalo, o taip būna beveik visada, man atsiveria puikus vaizdas į penkioliktąjį numerį – šis pagelžkelės namas mano mėgstamiausias.

Penkioliktasis numeris beveik niekuo nesiskiria nuo kitų namų, išsirikiavusių palei šį geležinkelio ruožą: Viktorijos laikų vienbutis, viena siena prigludęs prie gretimo pastato, dviaukštis, su langais, žvelgiančiais į siaurą, kruopščiai prižiūrimą sodelį, nusidriekusį gal dvidešimt pėdų iki tvoros, už kurios jau nėra nieko, tik kelių metrų pločio niekieno žemės ruožas, skiriantis tvorą nuo bėgių. Šį namą aš pažįstu kaip savo kišenę. Pažįstu kiekvieną plytą, žinau, kokios spalvos užuolaidos kabo antro aukšto miegamajame (gelsvai rusvos, margintos tamsiai mėlynais ornamentais). Žinau, kad vonios kambario lango rėmo dažai apsilaupe, žinau, kad dešinėje pusėje ištrupėjusios keturios stogo čerpės.

Žinau, kad šiltais vasaros vakarais šio namo gyventojai, Džeisonas ir Džesė, kartais išlipa pro didelį pakeliamą langą ant išsikišusio virtuvės stogo, kur yra įsirengę lyg ir nedidelę terasą. Tobula, auksinė pora. Jis – tvirtai suręstas, tamsiaplaukis, stiprus ir geras, šalia tokio jautiesi kaip už mūro. Širdingai juokiasi. Ji – viena iš tų miniatiūrinių moterų, tikras paukščiukas, daili, blyškios odos, šviesių trumpai kirptų plaukų. Lyg tamtyč priderinta ir kaulų struktūra: atsikišę skruostikauliai, nutaškyti strazdanomis, grakščios formos žandikaulis.

Kol stovime įstrigę prie raudono semaforo signalo, aš žiūriu į juos. Džesė dažnai sėdi ten rytais, ypač vasarą, gurkšnoja kavą. Kartais, regėdama ją ten, pasijuntu taip, tarsi ir ji matytų mane, man rodosi, kad ji žiūri tiesiai į mane, ir tuomet man mago pamojuoti. Bet aš per daug drovi. Džeisono taip dažnai nematau, jis paprastai būna išėjęs į darbą. Bet jei terasoje nėra nė vieno iš jų, bandau įsivaizduoti, ką jie veikia. Galbūt šiandien jiems abiem – laisvadienis, galbūt ji dar voliojasi lovoje, o jis ruošia pusryčius, o gal abu drauge išėję pabėgioti – jie iš tų, kurie mėgsta bėgioti ristele. (Mudu su Tomu bėgiodavome drauge sekmadieniais, aš – šiek tiek sparčiau nei man įprasta, jis – bene perpus lėčiau nei pratęs, kad galėtume risnoti vienas šalia kito.) O gal Džesė, įsitaisiusi laisvame kambaryje palėpėje, lieja akvarelę, o gal jie abu drauge duše, ji – delnais atsirėmusi į sienos plyteles, jo rankos – ant jos klubų.

Vakaras

Atsukusi visam vagonui nugarą, veidu nusigręžusi į langą, atsidarau vieną mažą „Chenin Blanc“ buteliuką – nusipirkau kelis „Whistlestop“ parduotuvėje Justone. Vynas drungnas, bet galai nematė. Šliūkšteliu šlakelį į plastikinę stiklainę, vėl užsuku kamštį ir įbruku buteliuką atgal į rankinę. Gurkšnoti

traukinyje pirmadienį – anaipol ne tas pat, kas penktadienį, nebent turėčiau draugiją – bet neturiu.

Šituose traukiniuose – daugybė pažįstamų veidų, tuos žmones matau kiekvieną savaitę, važiuojančius pirmyn ir atgal. Aš atpažįstu juos ir jie veikiausiai atpažįsta mane. Vis dėlto abejoju, ar jie išvelgia, kas aš esu iš tikrųjų.

Nuostabus pavakarys, šiltas, bet ne tvankus, saulė jau tingiai kopia žemyn, šešėliai ilgėja, tirštėjanti šviesa nutaško medžius auksu. Traukinys dundėdamas veržiasi pirmyn, prašvilpiame Džeisono ir Džesės namus – jie tik sumirguliuoja pavakario saulėkaitoje. Kartais, bet ne dažnai, pamatau juos ir iš šitos bėgių pusės. Jei tuo metu pro šalį nebilda traukinys į priešingą pusę ir jei maniškis šliaužia pakankamai lėtai, kartais jie, sėdintys terasoje, šmėkšteli man prieš akis. Jei ne – kaip šiandien, – visada galiu juos įsivaizduoti. Džesė štai sėdi užsikėlusi kojas ant terasos staliuko, rankoje laiko vyno taurę, Džeisonas stovi už nugaros, padėjęs delnus jai ant pečių. Įsivaizduoju, kad jaučiu jo delnus, jo rankų svorį, šiltą globą ir apsaugą. Kartais nejučia mėginu prisiminti, kada paskutinį kartą galėjau pasiimti reikšmingu kito žmogaus fiziniu prisilietimu, tegul ir visai paprastu, kada mane kas nors buvo apkabinęs ar širdingai spustelėjęs ranką. Ir man suspaudžia širdį.

2013 liepos 9, antradienis

Rytas

Sumaigyta skarmalų krūvelė, dryksojusi prie bėgių praėjusią savaitę, tebėra ir dabar, rūbai atrodo dar labiau nudrengti, dar labiau niekam nereikalingi nei prieš kelias dienas. Kažkur esu skaičiusi, kad jei tave parbloškia traukinys, smūgio jėga gali

nuplėšti drabužius. Žūtis po traukinio ratais – ne taip jau ir neįprasta. Girdėjau, du trys šimtai žmonių šitaip žūsta kasmet, vadinasi – bent po vieną kas antrą dieną. Nežinau, kiek iš jų būna išties nelaimingi atsitikimai. Traukiniui bildant pro šalį, įdėmiai nužvelgiu tą skarmalų krūvelę – bene drabužiai kruvini? Bet neįžiūriu jokio kraujo.

Semaforo signalas raudonas, kaip visada, ir traukinys sustoja. Matau Džesę, stovinčią grįstame kiemelyje prie įstiklintų durų. Ji basa, vilki ryškiaspalvę gėlėmis margintą suknelę. Atsigrįžusi per petį žvelgia vidun, veikiausiai kalbasi su Džeisonu, kuris turbūt ruošia pusryčius. Traukiniui pagaliau trūktelėjus pirmyn, akimis įsisiurbiu į Džesę, į jos namą. Nenoriu žiūrėti į kitus namus, o ypač nenoriu matyti ketvirto nuo Džeisono ir Džesės būsto – to, kuris buvo mano namai.

Blenheimo kelio dvidešimt trečiame numeryje gyvenau penkerius metus – penkerius šešėlių netemdomos palaimos ir bedugnio sielvarto metus. Negaliu dabar į jį net žiūrėti. Tai buvo mano pirmieji namai. Ne tėvų namai, ne butas, bendrai nuomojamas su kitais studentais, o pirmieji *mano* namai. Negaliu į juos žiūrėti, neištverčiau. Na ne, iš tikrųjų galiu, dar ir kaip galiu, noriu į juos žiūrėti, nenoriu į juos žiūrėti, stengiuosi nežiūrėti. Kiekvieną dieną prisakau sau nė nedirstelėti ir kasdien vis pasižiūriu. Neįstengiu savęs įveikti, nors ten nėra nieko, ką norėčiau pamatyti, o kad ir ką pamatyčiau, tai būtinai mane įskaudins. Nors ir labai ryškiai prisimenu, kaip jaučiausi anąsyk, kai pakėlusį galvą išvydau, kad kreminės spalvos lininės užuolaidos antro aukšto miegamojo lange išnykusios, o vietoj jų plazda šleikščiai rausvas dangalas, nors vis dar prisimenu, kokia gėla nusmelkė išvydus Aną, laistančią rožių krūmus prie tvoros, apsitempusią siaurais marškinėliais, tik išryškinančiais pūpsantį pilvą, – tąkart net iki kraujo įsikandau lūpą.